Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunnan lausunto arviointikertomuksesta 2025

1345/02.02.02/2025

Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunta 02.09.2026 § 80

Tarkastuslautakunta on antanut arviointikertomuksensa vuoden 2025 toiminnasta. Tarkastuslautakunta edellyttää, että kukin lautakunta käsittelee kokouksessaan sitä koskevat havainnot. Tarkastuslautakunnan arvio sivistystoimialan toiminnasta on seuraava:

”Sivistystoimialan tavoitteita oli asetettu kuusi, joista toteutui kuusi. Tarkastuslautakunta arvioi, että palvelutarpeen ja henkilöstömäärän mitoituksen systemaattinen yhteensovittaminen on välttämätöntä kaupungin talouden ja toiminnan kestävyyden turvaamiseksi tulevilla tilikausilla. Keskeistä on myös varmistaa, että selvitykset ja kehittämistoimet johtavat aidosti mitoitusta, toimintatapoja ja palveluverkkoa koskeviin päätöksiin, eikä kehittämistyö jää irralliseksi suunnitteluksi ilman vaikutusta kaupungin talouden tasapainottamiseen.”

Tarkastuslautakunta on nostanut esille tuloksellisuutta edistävinä toimialan toimenpiteinä:

+ Palvelujen laatu ja asiakastyytyväisyys ylittivät asetetut tavoitetasot
+ Lasten ja nuorten palveluiden kehittämistoimenpiteet
+ Varhaiskasvatuksen palvelujen saatavuus ja osallistumisaste
+ Monipuolisen liikunnan, kulttuurin ja vapaa-ajan palveluiden asiakastyytyväisyyden parantaminen

Kehittämistä edellyttäviä toimenpiteitä ovat:

- Varhaiskasvatuksen pätevien opettajien lisääminen
- Erityisen tuen piirissä olevien oppilaiden kelpoisen henkilöstön saatavuus
- Suunnitelmat vähenevän lapsimäärän huomioimisesta ja vaikutuksista Varhan ja opetushenkilöstön henkilöstökuluihin

Talouden toteuman osalta tarkastuslautakunta toteaa toimintakatteen olleen -117 miljoonaa euroa, mikä alitti muutetun talousarvion noin 2,4 miljoonalla eurolla. Talousarvion alitus perustui kuitenkin lähes kokonaan toimintatuottojen merkittävään ylitykseen, ei toimintakulujen alittumiseen, mikä on arvioinnin kannalta olennainen havainto.

Toimintatuottoja kertyi 12,5 miljoonaa euroa eli noin 3 miljoonaa euroa muutettua talousarviota enemmän. Ylitys muodostui pääosin myyntituotoista sekä saaduista tuista ja avustuksista. Toimintakulut sen sijaan ylittyivät noin 0,6 miljoonalla eurolla, mikä johtui erityisesti henkilöstökulujen sekä sisäisten palvelujen ostojen kasvusta.

Tarkastuslautakunnan antaman arvion perustella voidaan todeta, että sivistyslautakunnan alaiselle toiminnalle asetetut toiminnalliset ja taloudelliset vastuut on toteutettu vuoden aikana kiitettävällä tavalla. Tarkastuslautakunnan tekemien huomioiden perusteella toimialan vastuulla olevien palveluiden järjestämisestä tehtävä raportointi on hyvän hallintotavan mukainen ja antaa kattavan kuvan kasvun ja oppimisen tulosalueella järjestettävien palveluista sekä niiden laadusta ja asiakastyytyväisyydestä.

Tarkastuslautakunta antaa myös kokonaisuutena positiivisen arvion toimialan vastuulla olevan toiminnan talouden hoidosta sekä sitä koskevasta raportoinnista. Toimintakulujen ylitystä voidaan pitää maltillisena toimialan kokoon nähden (0,46 % budjetista). Sivistyspalveluiden kustannuskehitystä on viime vuosina saatu hyvin hillittyä ja vuonna 2025 toimintakulut kasvoivat vain 0,7 %:lla edellisvuoteen verrattuna. Tarkastuslautakunta on myös huomioinut laajan kasvatuksen ja opetuksen palveluita koskeneen tuen uudistuksen, joka vaikutti merkittävällä tavalla kasvun ja oppimisen tulosalueen kustannuskehitykseen vuoden 2025 aikana.

Varhaiskasvatuksen pätevien opettajien ja erityisen tuen henkilöstön saatavuus on pysynyt haastavana, mutta varhaiskasvatuksen lastenhoitajien osalta tilanne on kuluvana vuonna parantanut. Saatavuutta pyritään parantamaan mm. kilpailukykyisellä palkkauksella, johtamisjärjestelyillä sekä työhyvinvointia kehittämällä.

Palvelutarpeen sekä henkilöstömäärän ja -kulujen arviointia lapsimäärän vähentyessä tehdään mm. meneillään olevassa palveluverkkotyössä tilojen käytön ohella. Sisäisten palveluntuottajien kanssa on lisätty vuoropuhelua mm. pitämällä säännöllisiä yhteispalavereita ja vahvistamalla tuotettavien palveluiden yhteistä suunnittelua.

Lisätiedot

Hallintopäällikkö Jarkko Lämsä, jarkko.lamsa(at)lohja.fi

Oheismateriaali

- Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2025

Esittelijä

Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja Lonkainen Merja

Päätösesitys

Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunta päättää merkitä tiedoksi omalta osaltaan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2025 ja esittelyosassa olevan selvityksen tarkastuslautakunnan kannanotoista.

Päätös

Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunta päätti esityksen mukaan.